

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

Aynur Set Yüce* - Serdar Akbaş* - Kadir Demir*

Öz

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini çeşitli değişkenler açısından belirlemektir. Tarama modeli niteliğinde olan bu araştırmanın çalışma grubunu, 74 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde, kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Nicel ve nitel araştırma tekniklerinin birlikte kullanıldığı bu çalışmada nicel veri toplama aracı olarak “Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyi Ölçme Testi”, nitel veri toplama aracı olarak ise “Görüşme Formu” kullanılmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizinde frekans, t-testi, tek yönlü varyans analizi ve Scheffe çoklu karşılaştırma testi; nitel verilerin analizinde ise içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin yüksek düzeyde olduğu, bilgi düzeylerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine ve sınıf yönetimi konusunda eğitim almalarına göre farklılık gösterdiği; cinsiyetlerine, görev yaptıkları okul türüne, okulun sosyo-ekonomik durumuna ve sınıf mevcutlarına göre ise farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin öğrenci merkezli sınıf yönetimi anlayışını daha çok benimsedikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi, Okul öncesi öğretmeni, Anaokulu, Sınıf yönetimi, Bilgi düzeyi.

A Study on Preschool Teachers' Knowledge Levels on Classroom Management

Abstract

The aim of this research is to determine the knowledge level of preschool teachers about classroom management in terms of various variables. The study group of this research, which is a survey model, consists of 74 preschool teachers. Easily accessible sampling method was used to determine the study group. In this study, in which quantitative and qualitative research techniques were used together, “Classroom Management Knowledge Level Assessment Test” was used as a quantitative data collection tool and “Interview Form” was used as a qualitative data collection tool. Frequency, t-test, one-way analysis of variance and Scheffe multiple comparison test were used in the analysis of quantitative data, and content analysis technique was used in the analysis of qualitative data. In the study, it was found that preschool teachers had a high level of knowledge about classroom management, and their knowledge levels differed according to their professional seniority and their education on classroom management; it has been concluded that there is no difference according to their gender, the type of school they work in, the socio-economic status of the school and class sizes. In addition, it has been determined that preschool teachers adopt the student-centered classroom management approach more.

Keywords: Preschool, Preschool teacher, Kindergarden, Classroom management, Knowledge level.

Türü: Araştırma makalesi	Gönderim Tarihi: 15.05.2023	Kabul Tarihi: 25.08.2023
---------------------------------	------------------------------------	---------------------------------

Atf: Set-Yüce, A., Akbaş, S. & Demir, K. (2023). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri üzerine bir inceleme. *Uluslararası Eğitime Özgün Bakış Dergisi*, 1(2), 362-385. doi:10.5281/zenodo.8264181

* Öğretmen, Altınordu Milli İrade Anaokulu, aynurset@gmail.com, ORCID: 0009-0008-4835-4285, Türkiye

* Müdür Yardımcısı, Gülyalı Merkez İlkokulu, serdarakbas0652@gmail.com, ORCID: 0009-0001-4130-2705, Türkiye

* Müdür Yardımcısı, Gülyalı Merkez Ortaokulu, 28kadir52@gmail.com, ORCID: 0009-0007-1397-1841, Türkiye

Giriş

Çocuklar okul öncesi dönem olarak adlandırılan yaşamın ilk altı yılında çok hızlı büyürler ve bu gelişim alanlarında şaşırtıcı bir hızla yetkinleşirler. Böylece çocuğun kendi potansiyelini gerçekleştirmesinin ve toplumun üretken bir bireyi olabilmesinin yolu açılmış olur. Çocukların keşfetmek ve öğrenmek için doğal bir eğilimleri vardır. Öğrenme çok erken yaşlarda başlar ve hayat boyu devam eder. Çocuklar dünyaya geldikleri ilk andan itibaren, daha okula başlamadan çok önce öğrenmek ve keşfetmek için büyük bir heves duyarlar; etkin bir şekilde çevrelerini keşfederler, iletişim kurmayı öğrenirler ve çevrelerinde gördükleri şeylere dair fikirler oluşturmaya başlarlar (Taş, Taşdelen, Güneş & Aybar, 2023).

Çocuğun sağlıklı bir gelişim gösterebilmesi için okul öncesi dönem boyunca sağlıklı beslenmesi, zengin uyarıcı bir çevre içinde bulunması ve çocuğa yeni öğrenme fırsatlarının sunulması gerekmektedir. Okul öncesi dönemde olumlu deneyimler yaşayan çocuk okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair olumlu tutumlar geliştirir. Çocuğun erken yaşta olumsuz deneyimler yaşaması ise onun bütün eğitim yaşamını etkileyecek problemler yaşamasına neden olabilir. Okul öncesi çağda olumsuz deneyimleri olan çocuğun özdeğerinin düşük olduğu, okulda ve okul sonrası yaşamda düşük başarı gösterdiği ve daha fazla davranış problemi sergilediği bilinmektedir (MEB, 2013). Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyüebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlerin çocuğa sunulduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir çevrenin yaratılmasına ihtiyaç vardır. Bu ise ancak sağlıklı bir aile ortamı ve nitelikli bir okul öncesi eğitim ile mümkündür.

Okul öncesi eğitim okul öncesi eğitim kurumlarında yapılır. Bu kurumlar, okul öncesi eğitim çağı çocuklarına eğitim veren anaokulları, ana sınıfları ile uygulama sınıflarından oluşur. Anaokulu; eylül ayı sonu itibarıyla 36-68 aylık çocukların eğitimi amacıyla açılan okulu; ana sınıfı ise eylül ayı sonu itibarıyla 57-68 aylık çocukların eğitimi amacıyla örgün eğitim ve hayat boyu öğrenme kurumları bünyesinde açılan sınıfları ifade eder (MEB, 2014).

Öğretmen özellikleri okul öncesi eğitiminin niteliğini ve çocuğun gelişimini etkileyen en temel belirleyicilerden biridir. Çocuklar sadece değer gördükleri, sevildiklerinden emin oldukları ve kendilerini güvende hissettikleri destekleyici ortamlarda keşfederler ve sunulan öğrenme fırsatlarını değerlendirirler. Bu destekleyici ortamın en önemli bileşeni ise öğretmen ile çocuk arasında kurulan tutarlı ve güvenli ilişkidir. Öğretmen, her çocuğun farklı gelişimsel ve bireysel özellikleri olduğunu ve farklı yeterliliklere sahip olduğunu daima aklında tutmalıdır (Yüce, Özzengin & Özzengin, 2023). Öğretmen, çocuk ile tutarlı ve güvenli bir ilişki geliştirdiğinde, çocuğun sahip olduğu yeterliliklerin farkında olduğunda ve bu yeterlilikleri dikkate alarak çocuğa yeni öğrenme deneyimleri sunduğunda çocuğun gelişimini desteklemiş; toplumsal yeterliliğini arttırmış ve gelecekteki okul başarısını olumlu yönde etkilemiş olur.

Öğretmen çocuğun var olan yeteneklerini geliştirmesine ve yeni beceriler edinmesine destek olmak için etkinlikler sırasında sonuçtan ziyade sürece önem vermeli, çocuğun çabalarına odaklanmalı, bu çabaları takdir etmeli, çocuğa iyi bir model olmalı ve yeni öğrenme fırsatları yaratmalıdır. Öğretmen bütün bu yaklaşımları oyun sırasında veya yapılandırılmış etkinliklerde kullanabilmelidir. Aynı şekilde öğretmenin öğrenme ortamını; gelişimi destekleyici bir şekilde düzenlemesi, çocuğu keşfetmeye isteklendirmek için belirli aralıklarla güncellemesi ve bireysel, küçük grup veya büyük grup etkinliklerinde her çocuğun kazanımlara

ulaşmasına yardımcı olmak için fırsat eğitimine yer vermesi oldukça önemlidir. Bütün bunlar ise etkili bir sınıf yönetimi becerisiyle olanaklı olabilir. Çünkü sınıf yönetiminin amacı; çocukları kazanımlara ulaştırmak için öğretim faaliyetlerini etkin olarak yürütebilmektir. Çocukların motivasyonunu ve sorumluluğunu artırarak, öğrenmelerini sağlayacak düzenli ve güvenli bir sınıf ortamı oluşturmak sınıf yönetiminin başlıca amaçlarındandır (Avcı, 2011). Bunun yanı sıra çocukların sorumluluk almalarını sağlamak, zaman yönetimi konusunda başarılı olmak, olumlu bir sınıf atmosferi yaratmak, çocukların davranışlarının olumlu yönde gelişmesini sağlamak, davranışlarının sonuçlarıyla karşılaşmalarını sağlayıp kendi kendini kontrol edebilecek ortam yaratmak, çocukları özsaygıları gelişmiş bireyler haline getirmek de sınıf yönetiminin amaçları arasında yer almaktadır (Çalık, 2012; Sadık, 2006).

Eğitimin öğretim etkinliklerinin bir düzen içinde sürdürülmesinin gerekliliği, okul öncesinde de sınıf yönetimi stratejilerinin uygulanmasını gerektirmektedir. Çünkü sınıf yönetimi, öğretmenlerin akademik ve sosyal/duygusal öğrenmeyi kolaylaştıracak ve destekleyecek bir ortam yaratmak için yaptıkları faaliyetler bütünüdür (Evertson & Weinstein, 2006). Başka bir ifadeyle sınıf yönetimi sınıf düzenini kurmak, öğrencilerin etkinliklere katılımlarını ve iş birliği yapmalarını sağlamak için öğretmenin yaptığı faaliyetlerin tamamıdır (Emmer & Stough, 2001). Sınıftaki eğitim-öğretim etkinliklerinin çok yönlü olarak bir orkestra gibi yönetilmesi olarak tanımlanan sınıf yönetimi (Lemlech, 2011), bir öğretim sistemi olmaktan çok, sınıfların çeşitliliğini ve karmaşıklığını örgütleyip düzenleyen sistemli bir yönetim anlayışıdır (Taş, 2021).

Sınıf yönetimi; öğrenmenin gerçekleşmesi için gerekli olanak ve süreçlerin, öğrenme düzeninin, ortamının ve kurallarının sağlanarak sürdürülmesidir (Brophy, 1988). Öğretmenler eğitim süreçlerini düzenleyerek ve bu süreçleri amaca uygun yürüterek sınıf yönetimi görevlerini yerine getirirler (Wragg, 2001). Eğitimin kalitesinin büyük oranda sınıf yönetiminin kalitesine bağlı olduğu söylenebilir (Evertson & Harris, 1992; Demirel, 2017; Şentürk & Oral, 2008). Öğretmenlerin öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarını doğrudan etkiledikleri, bu etkinin ise öğrencilerde yüksek oranda etkinliklere katılım ve istenmeyen davranışlara çok az oranda yönelme sağladığı bilinmektedir (Baker, Clark, Maier & Viger, 2008; Greenwood, Horton & Utley, 2002). Bu bağlamda etkili sınıf yönetimi becerilerine sahip olmayan öğretmenler, öğrenme-öğretme sürecinde etkili olamayabilirken, iyi bir sınıf yönetimi bilgi ve becerisine sahip olmak ise öğretmenlerin birçok güçlükte baş etmelerini sağlayabilmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin istedik yönde eğitilebilmelerinin, sınıfın başarılı bir biçimde yönetilmesine bağlı olduğu söylenebilir (Başar, 2014).

Sınıf yönetimi becerileri dört ana başlık altında toplanabilir. Bunlar; öğretimin yönetilmesi, sınıf prosedürü ve rutin işler, sınıfın fiziksel düzeninin örgütlenmesi ve öğrenci davranışlarının yönetilmesidir (Sanford & Emer, 1987). Başar (2014) ve Gündüz (2004) ise sınıf yönetiminin beş boyutundan söz etmektedir. Bunlar; sınıf ortamının fiziksel düzeni, plan-program, sınıfta ilişkilerin düzenlenmesi, davranış düzenlemeleri ve süre kullanımına ilişkin etkinliklerdir. Lemlech'e göre (1991) sınıf yönetimi; sınıf yaşamının düzenlenmesi, öğretimin programlanması, prosedürlerin ve kaynakların organize edilmesi, etkililiği en üst düzeye çıkarabilmek için sınıf çevresinin düzenlenmesi, öğrenci gelişimine rehberlik edilmesi ve sınıfta oluşabilecek potansiyel problemlerin önceden tahmin edilerek önlemler alınması süreçlerinden oluşmaktadır. Bir başka sınıflandırmaya göre sınıf yönetimi içerik olarak bünyesinde, sınıfta öğrenmeye uygun bir ortamın oluşturulmasını, fiziksel düzenlemeleri,

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

öğretimin akışını ve zamanın yönetimini, sınıf ortamında ilişkilerin belirli kurallar çerçevesinde belirlenmesini, iletişimin düzenlenmesini ve motivasyonun sağlanmasını bulundurmaktadır (Karip, 2002).

Sınıf yönetimi, etkili öğretimin en önemli elemanlarından birisidir. Son yıllarda yapılan birçok çalışma öğrencilerin davranışlarının ve akademik başarılarının, öğretmenlerin sınıflarını ne kadar iyi yönettiğine bağlı olarak değiştiğini göstermektedir. Öğrencilerin hem olumlu ve hem de olumsuz davranışları öğretmenin davranışları ile doğrudan ilişkilidir. Öğretmenin etkili bir sınıf yönetimi sistemi kurması ve davranışlarını değiştirmesi ile tüm öğrencilerin davranışları değişebilmektedir (Sucuoğlu, 2010). Öğrencilerin bilişsel gelişimlerinin yanı sıra duyuşsal gelişimlerine de özen göstermek, zamanı verimli kullanarak etkili bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturmak, öğrencilerin bireysel ve toplumsal gereksinimlerini merkeze almak, disiplin sorunlarının oluşmasını engellemek ve ortaya çıkan sorunları en uygun biçimde çözebilmek çağdaş sınıf yönetimi becerileri arasında sayılmaktadır (Aydın, 2013). Dolayısıyla öğretmenlerin eğitimin her kademesinde olduğu gibi okul öncesinde de sorun çözücü etkili bir sınıf yönetimi becerisi sergilemeleri beklenir. Çünkü sınıf yönetimi bilgi ve becerisi, sonuç alıcı bir eğitimsel ortam oluşturabilmek için öğretmenlerde bulunması gereken en önemli becerilerden biridir (Charles, 1996; Levin & Nolan 1991; Wang, Haertel & Walberg, 1994).

İyi bir eğitim-öğretim faaliyeti için; uygun bir eğitim öğretim ortamı, nitelikli bir öğretmen, etkili bir yönetim, okul-aile iş birliği ve ortaklaşa belirlenmiş sınıf kurallarıyla oluşturulmuş bir düzen gerekmektedir. Bu düzenin sağlanması için ise, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda bilgi ve beceri sahibi olmaları gerekir. Çünkü sınıftaki yönetimin başarılı olması, bu konuda bilgili öğretmenlere bağlıdır (Yılmaz, 2008). Öğrencilerin eğitimsel etkinliklere katılımlarını sağlamayı ve buna bağlı olarak sorun olarak nitelendirilebilecek davranışları azaltmayı amaçlayan sınıf yönetiminin, okul öncesi eğitimin başarısı için vazgeçilmez değerinde olduğu söylenebilir. Eğitim öğretim etkinliklerinin yürütüldüğü bir ortamın yönetilmesi gerektiği ve eğitim öğretim çalışmalarının tesadüflere bırakılmayacağı gerçeği, sınıf yönetimi becerilerinin okul öncesi eğitim için de gerekli ve önemli olmasını sağlamaktadır. Yönetimin insan ve madde kaynaklarının katkılarının örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi yönünde eşgüdümlemesi olarak tanımlanması (Aydın, 2014), okul öncesi sınıflarında bulunan öğrencinin/öğrencilerin ve maddi unsurların (donatım malzemeleri, eğitim öğretim materyalleri vb.) bir bütün halinde yönetilmesini gerekli kılmaktadır. Dolayısıyla etkili bir sınıf yönetiminin, okul öncesi eğitimi sınıflarında gerek bireysel gerek grup eğitimi yapılması durumunda öğrencinin/öğrencilerin sorun oluşturabilecek davranışlarının önlenmesinde ve yapılacak eğitimsel etkinliklere katılım sağlanmasında önemli bir yeri olduğu söylenebilir.

Okul öncesi dönem, çocukların öğrenim yaşamlarının ilk basamağı ve okula karşı olumlu tutum geliştirmede kritik bir dönemdir. Ayrıca, okul öncesi eğitim ilkökula geçişte bir köprü özelliği taşımakta, eğitim programı devam eden etkinliklerden oluşmakta ve çocuklar ara verilmeksizin gün boyunca öğretmenle birlikte olmaktadır. Bu nedenle okul öncesi öğretmenin etkili sınıf yönetimi becerilerine sahip olması daha fazla önem kazanmaktadır (Jacobson, 2003). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerinde aynı zamanda eğitim ortamı, okulun işleyişi, aile katılım çalışmaları ve okulda uygulanan eğitim programının da etkili olduğu gözlenmiştir (Akar, Tantekin-Erden, Tor & Şahin, 2010; Tal, 2010). Okul öncesi eğitim çocuklar için okul yaşamının ilk basamağı olması, okul öncesi sınıfların amaca

dönük ve sonuç alıcı bir şekilde yönetilmesini önemli kılmaktadır. Okul öncesinin, çocukların öğretmenle ilk temasta buldukları eğitim basamağı olması, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi konusunda bilgili olmalarını gerektirmektedir. Öğretmenlerin bilgi düzeylerinin belirlenmesi, bu konuda alınacak önlemlerin ve getirilecek önerilerin etkililiğini artıracaktır.

Çocukların genellikle evdeki yaşamlarının ardından sistemli ve düzenli bir ortama girdikleri ilk ortam okul öncesi eğitimidir. İlk kez paylaşma, kurallara uyma ve bir topluluğun parçası olma gibi kavramlarla tanışan çocuklar, yeni dahil oldukları bu düzende onların ihtiyaçlarını karşılayan, kendilerine doğruyu yanlışlığı öğretene ve çocuğun geliştirmesi istenen becerilerinde ona rehberlik eden öğretmenle tanışır (Durmaz, 2017). Sözü edilen tüm bu gelişimlerin etkin bir şekilde sağlanabilmesi için öğretmenin sınıfı yönetme becerisine sahip olması gerekmektedir. Öğrencilerin okul düzenine uyumunu sağlaması için geçen süreçte onun bu uyum ve devamında beklenen gelişimi göstermesi için ihtiyaç duyduğu desteğin karşılanması öğretmenin etkili sınıf yönetimi ile mümkündür (Akbaş, 2018).

Okul öncesi eğitim kurumlarında, eğitimin diğer kademelerinde kabul görmüş sınıf yönetimi yöntemlerinden farklı sınıf yönetimi teknikleri bulunmaktadır. Bu durum okul öncesi öğretmenlerinin diğer kademe öğretmenlerinden farklı sınıf yönetim becerileri edinmesi zorunluğunu doğurmaktadır. Eğitim sürecinde sınıf içerisinde geçirilen süre, fiziki yapıdaki farklılıklar ve öğretimin süresi gibi diğer kademelerden ayıran farklı özellikler öğretmenlerin sınıf yönetimi tekniklerini de farklılaştırmaktadır (Dal, 2016). Okul öncesi eğitimdeki kendine has özellikler nedeniyle öğretmenlerin de bu farklılıklara uyumu sınıf yönetimi açısından önemlidir. Son yıllarda yapılan çalışmalar okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki etkililiğinin öğrencilerin davranışsal ve bilişsel gelişimlerini doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır (Şara, Karadedeli & Hasanoğlu, 2016; Karakaya, 2017; Sarı & Bayrakçı, 2018). Okul öncesi dönemdeki çocukların okula uyumu, eğitim programına katılımı, kaygılarının azaltılması gibi problemlerle mücadele etmek ve bu sayede çocuğun güdülenmesinin önündeki engelleri kaldırmak okul öncesi eğitimde sınıf yönetiminin bir parçasıdır (Can & Günaydı, 2019).

Bu çalışma, okul öncesi öğretmenlerini, sınıf yönetimi konusundaki bilgi düzeyleri yönünden ele almak suretiyle alanyazına katkı sunmaktadır. Okul öncesi öğrencilerinin okula uyum sağlayabilmelerinin ve kaygılarından kurtulabilmelerinin öğretmenlerinin yaklaşımlarıyla, tutumlarıyla, yönetim anlayışlarıyla ve sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleriyle yakından ilgili olduğu söylenebilir. Okul öncesinde öğrencilere sunulan eğitimin etkililiğinin ve öğretmenlerin sınıf yönetme bilgi ve becerilerinin belirlenmesinin hem öğretmene hem öğrenciye hem de okul yönetimi ile öğrenci velilerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın; sınıf yönetimi ve okul öncesi öğrencilerle ilgili yapılacak araştırmalara zemin hazırlayacağı; elde edilen verilerin, okul öncesi öğrencilerine yönelik olarak ilişki yönetimi, zaman yönetimi, öğretimin yönetimi, davranış yönetimi, fiziksel düzen yönetimi gibi öğretmen davranışlarına ve sınıf yönetimi kaynaklarını örgütleme, öğretim ortamını düzenleme, öğrenci gelişimini gözleme ve değerlendirme, öğrenci sorunlarını belirleme gibi etkili sınıf yönetiminin önemine dikkat çekerek, bu konunun gündemde tutulmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın, okul öncesi öğretmenlerini sınıf yönetimi konusunda bilgilendirmek ve sınıf yönetiminde kullanılabilecek strateji, yöntem ve tekniklere vurgu yapmak bakımından alana özgün katkılar sunacağı umulmaktadır. Bu araştırmanın, okul öncesi

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

eğitimde sınıf yönetimine ilişkin yaşanan sorunları belirlemek ve bu sorunlara ilişkin çözümler konusunda eğitimcilere, ailelere ve politika yapıcılarına bir bakış açısı kazandırmak ve etkili çözümler üretmek açısından da önemli olduğu düşünülmektedir.

Sınıf yönetimi konusunda yeterli ve etkili bir okul öncesi öğretmeni zamanının çoğunu sınıfta disiplin sorunlarıyla uğraşmak yerine eğitime ayıracaktır. Ayrıca, çocuğun okul öncesi eğitimi sırasında birtakım kuralları ve davranışları benimsemiş olması onun daha sonraki okul yaşantılarını da olumlu yönde etkileyecektir. Bu nedenle; okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgilerinin hangi düzeyde olduğunun, bu bilgi ve becerileri etkileyen faktörlerin neler olduğunun ortaya konması, daha iyi bir sınıf yönetimi için yeni stratejilerin geliştirilip öğretmenlere benimsetilmesine ve böylece okul öncesi eğitimin kalitesinin artmasına yarar sağlayacaktır.

Bu araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek ve bu bilgi düzeyinin öğretmenlerin cinsiyetlerine, mezun oldukları okul türüne, mesleki kıdemlerine, görev yaptıkları okul türüne ve sınıf yönetimi konusunda eğitim (kurs, seminer vb.) alıp almadıklarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçtan hareketle aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri nedir?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri cinsiyetlerine, mesleki kıdemlerine, görev yaptıkları okul türüne, görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik durumuna, sınıf mevcutlarına ve sınıf yönetimi konusunda eğitim alıp almama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Okul öncesi öğretmenlerinin, etkili bir sınıf yönetiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşleri nedir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, tarama modeline göre desenlenmiştir. Geçmişte veya halen mevcut olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan tarama modelinde, araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi şartları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanır (Karasar, 2019).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 74 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme (elverişli örnekleme) yöntemi; tamamen mevcut olan, ulaşılması hızlı ve kolay olan ögelere dayanan bir örnekleme türüdür (Patton, 2018). Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	46	62,16
	Erkek	28	37,84
Görev Yapılan Okul Türü	Anasınıfı	29	39,19
	Anaokulu	45	60,81
Mesleki Kıdem	0-5 yıl arası	9	12,16
	6-10 yıl arası	11	14,86
	11-15 yıl arası	15	20,27
	16-20 yıl arası	18	24,32
	21-25 yıl arası	12	16,22
	26-30 yıl arası	9	12,16
Görev yapılan okulun sosyo-ekonomik durumu	Düşük	25	33,78
	Orta	31	41,89
	Yüksek	18	24,32
Sınıf mevcudu	1-10	18	24,32
	11-20	33	44,59
	21 ve üzeri	23	31,08
Sınıf Yönetimi Konusunda Eğitim Alma Durumu	Evet	25	33,78
	Hayır	49	66,22

Tablo 1 incelendiğinde; katılımcıların çoğunun kadın olduğu, anaokulunda görev yapan katılımcıların çoğunlukta olduğu, katılımcıların çoğunluğunun 16-20 yıl arası kıdeme sahip oldukları, görev yapılan okulların çoğunun orta düzeyde sosyo-ekonomik duruma sahip oldukları, sınıf mevcutlarının çoğunlukla 11-20 öğrenci arası olduğu ve sınıf yönetimi konusunda eğitim almayan katılımcıların çoğunlukta oldukları anlaşılmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak Taş (2021) tarafından geliştirilen “Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyi Ölçme Testi” kullanılmıştır. 34 maddeden oluşan testin ortalama madde güçlük indeksi .49, ortalama ayırt edicilik indeksi ise .55 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik kontrolü yapılan nihai testin KR–20 güvenirlik katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır. Uygulanmış olan test, tek ve çift soru numaralarına göre iki eşdeğer parçaya/yarıya bölünerek testin güvenirlik katsayısı, Sperman-Brown testiyle hesaplanmış ve yapılan hesaplamada yarı testin güvenirlik katsayısı .84, tüm testin güvenirlik katsayısı ise .89 olarak bulunmuştur. Test aynı katılımcılara iki hafta sonra “test tekrar test” yöntemiyle tekrar uygulanmış, katılımcıların her iki uygulamadan aldıkları puanlar arasındaki korelasyon .88 olarak bulunmuştur. İlişki yönetimi, zaman yönetimi, öğretimin yönetimi, davranış yönetimi ve fiziksel düzen yönetimi bileşenlerinden oluşan ve sınıf yönetimi kaynaklarını örgütleme, öğretim ortamını düzenleme, öğrenci gelişimini gözleme ve değerlendirme, öğrenci sorunlarını belirleme becerilerini yoklayan 34 maddelik testin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı ise .92 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan bu değerlerin, testin güvenirliliği için yüksek değerler olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2016; Tan, 2009; Tavşancıl, 2014; Tezbaşaran, 2008).

Araştırmacılar tarafından, okul öncesi öğretmenlerinin etkili bir sınıf yönetiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu

geliştirilmiştir. Bu formlar belli sorulardan oluşmakta ve katılımcılar bu sorulara istedikleri tarzda cevaplar vermekte ve kişisel düşüncelerini net olarak belirtmektedirler (Yıldırım & Şimşek, 2018). Görüşmelerde öğretmenlere etkili bir sınıf yönetiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin bir soru sorulmuştur. Görüşme sorusu hazırlanırken; amaca uygunluğuna, alt problemleri destekleyecek nitelikte olmasına ve anlaşılabilir olmasına dikkat edilmiştir.

Verilerin Toplanması

Nicel ve nitel araştırma tekniklerinin birlikte kullanıldığı bu çalışmada, nicel veri toplama aracı olan “Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyi Ölçme Testi” katılımcılara dağıtılarak testin araştırmacının gözetiminde cevaplanması sağlanmıştır. Testin cevaplama süresi 35 dakika olarak belirlenmiştir.

Görüşmelerde, okul öncesi öğretmenlerine, etkili bir sınıf yönetiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin soru sorulmuştur. Görüşmeye geçmeden önce, katılımcılar görüşme konusunda bilgilendirilmiş, katılımcıların sorulara rahat, doğru ve samimi cevaplar vermelerinin sağlanmasına gayret edilmiştir. Görüşme sürecinde katılımcılar hiçbir şekilde yönlendirilmemiş ve araştırmacı yansızlığı azami derecede korumuştur. Yaklaşık 15’er dakika süren görüşmeler, okul idaresince sağlanan bir odada gerçekleştirilmiştir.

Verilerin Analizi

Testte yer alan sorulara verilen her doğru cevaba 1 puan, her yanlış cevaba ise 0 puan verilerek toplam 34 puan üzerinden değerlendirme yapılmış olup; 0-4 arası puan alanlar sınıf yönetimi bilgi düzeyi “çok düşük”, 5-12 arası puan alanlar “düşük”, 13-21 arası puan alanlar “orta/orta düzeyde”, 22-30 arası puan alanlar “yüksek” ve 31-34 arası puan alanlar ise “çok yüksek ” olarak sınıflandırılmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizinde frekans, normallik testi sonuçlarına göre iki grubun karşılaştırılmasında t-testi ve ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında ise varyans analizi (ANOVA) ve Scheffe çoklu karşılaştırma testi kullanılmıştır.

Görüşmelerde elde edilen nitel verilerin çözümlemesinde ise içerik analizi yaklaşımı tercih edilmiştir. Birbirine benzeyen verileri belli kavram ve temalar çerçevesinde bütünleştirerek okuyucunun anlayabileceği şekilde düzenlemeyi ve yorumlamayı amaçlayan içerik analizi, verilerin daha detaylı bir işleme tabi tutulmasını sağlar ve betimsel yaklaşımla ortaya çıkmayan kavram ve temaları ortaya çıkarır (Yıldırım & Şimşek, 2018). İçerik analizi sürecinde cevaplar alt kategoriler halinde gruplandırılarak tablolandırılmış ve tabloda yer alan alt kategorilerin frekansları hesaplanmıştır. Frekans analizi, birim ve öğelerin sayısal, yüzdesel ve oransal görülme sıklığını ortaya koyarken; kategorisel analiz, bir mesajın önce birimlere bölünmesi ve ardından da bu birimlerin, belirli ölçütlere göre temalar-kategoriler halinde gruplandırılmasını sağlar (Bilgin, 2014). Araştırmada edinilen verilerin güvenilirliği katılımcı teyidi, eş uzman incelemesi ve kodlayıcılar arası güvenilirlik süreçleri yoluyla gerçekleştirilmiş (Boyatzis, 1998; Cresswell & Poth, 2018; Lincoln & Guba, 1985; Miles, Huberman & Saldana, 2020; Silverman, 2006); inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve onaylanabilirlik kriterleri (Yıldırım & Şimşek, 2018) ışığında araştırmanın nitel boyutunun geçerlik ve güvenilirliği test edilmiştir.

Bulgular

1. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerine ait bulgular

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerine ait veriler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Okul öncesi Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri

Bilgi Düzeyi	N	%
Çok Düşük (0-4 Puan)	3	4,05
Düşük (5-12 Puan)	10	13,51
Orta (13-20 Puan)	16	21,62
Yüksek (21-29 Puan)	37	50,00
Çok Yüksek (30-34 Puan)	8	10,81

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmenlerin %4,05’inin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin “çok düşük”, %13,51’inin “düşük”, %21,62’sinin “orta”, %50,00’sinin “yüksek” ve %10,81’inin ise “çok yüksek” seviyesinde olduğu görülmüştür. Çok düşük ve düşük düzeydeki öğretmenler aynı kategoride değerlendirildiğinde, sınıf yönetimine ilişkin bilgi düşüklüğü/zayıflığı oranının %17,57; yüksek ve çok yüksek düzeydeki öğretmenler aynı kategoride değerlendirildiğinde sınıf yönetimine ilişkin bilgili olma oranının ise %60,81 olduğu görülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin %60,81 ile “yüksek” düzeyde olduğu söylenebilir.

2. Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile cinsiyetleri, görev yaptıkları okul türü, görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik durumu, sınıf mevcutları, mesleki kıdemleri ve sınıf yönetimi konusunda eğitim alıp almama durumları arasındaki ilişkiye ilişkin bulgular

Okul öncesi öğretmenlerin, sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla öncelikle analizlerde kullanılacak olan testleri belirlemek üzere, Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi uygulanmış ve test sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyine İlişkin Puanların Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov(a)		
	Statistic	df	Sig.
Toplam	,104	55	,07

a. Lilliefors Significance Correction

Çarpıklık katsayısı -582, basıklık değeri 243 olarak hesaplanmış olan puanların yapılan Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi sonucunda, p değeri .07 ($p > .05$) bulunmuştur. Bu bulgular, puanların dağılımının normal dağılıma uyduğunu göstermektedir. Bu sonuç nedeniyle, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini farklı değişkenler açısından

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

incelemek üzere, parametrik testlerden iki grubun karşılaştırılmasında t-testi ve ikiden fazla grubun karşılaştırılmasında ise varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeylerinin, cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin veriler Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Cinsiyetleri Arasındaki İlişkiye İlişkin t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Kadın	46	5.91	2.63	1.24	.10
Erkek	28	6.62	3.11		

$P < .05$

Tablo 4 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin cinsiyetlerine göre anlamlı ölçüde farklılaşmadığı görülmektedir ($t(1.24) = 10, p > .05$).

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeylerinin, görev yaptıkları okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin veriler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Görev Yaptıkları Okul Türü Arasındaki İlişkiye İlişkin t-Testi Sonuçları

Okul Türü	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Anasınıfı	29	6,23	3.15	1.49	.08
Anaokulu	45	5.12	2.83		

$P < .05$

Tablo 5 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin görev yaptıkları okul türüne göre anlamlı ölçüde farklılaşmadığı görülmektedir ($t(1.49) = .08, p > .05$).

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin, görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin veriler Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Görev Yapılan Okulun Sosyo-Ekonomik Durumuna İlişkin Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	72.10	5	4.23	.56	.22
Gruplar İçi	1320.98	69	14.15		
Toplam	1393.08	74			

$P < .05$

Tablo 6 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik durumuna göre anlamlı ölçüde farklılaşmadığı görülmektedir ($F(.56) = .22, p > .05$).

Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin, sınıf mevcuduna göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin veriler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Sınıf Mevcuduna İlişkin Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	72.10	5	4.23	.56	.22
Gruplar İçi	1320.98	69	14.15		
Toplam	1393.08	74			

$P < .05$

Tablo 7 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin sınıf mevcuduna göre anlamlı ölçüde farklılaşmadığı görülmektedir ($F (.56) = .22$, $p > .05$).

Okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin, mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin veriler Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p	Scheffe
Gruplar Arası	93.29	5	6,23	.91	.00	1-3, 1-4, 1-5
Gruplar İçi	1274.54	69	15.53			1-6, 2-4, 2-5
Toplam	1367.83	74				2-6, 3-5, 3-6

$P < .05$

Tablo 8 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin mesleki kıdemlerine göre anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir ($F (.91) = .00$, $p < .05$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Scheffe çoklu karşılaştırma testi uygulanmıştır. Uygulanan Scheffe çoklu karşılaştırma testi sonucunda, 26-30 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında; 21-25 yıl kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında; 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl ve 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerle 0-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında kıdemli öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunduğu belirlenmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıf yönetimi konusunda eğitim alıp almamaları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına ait veriler Tablo 9’da verilmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

Tablo 9. Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine İlişkin Bilgi Düzeyleri ile Sınıf Yönetimi Konusunda Eğitim Alıp Almamaları Arasındaki İlişkiye Ait t-Testi Sonuçları

Eğitim	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Eğitim Aldı	25	11.10	1.12	1.29	.00
Eğitim Almadı	49	15.02	1.19		

$P < .05$

Tablo 9 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin sınıf yönetimi konusunda eğitim almalarına göre anlamlı ölçüde farklılaştığı görülmektedir ($t(1.29) = .00, p < .05$).

4. Okul öncesi öğretmenlerinin, etkili bir sınıf yönetiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşlerine ait bulgular

Okul öncesi öğretmenlerinin, etkili bir sınıf yönetiminin nasıl olması gerektiğine dair görüşlerine ilişkin veriler Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkili Bir Sınıf Yönetiminin Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri

Kategoriler	Alt kategoriler	N	%
Öğrenci Merkezli Yönetim	Öğrenci merkezli olmalı	20	85,14
	Bireysel farklılıklar dikkate alınmalı	16	
	Çocuğun düzeyine inmeli	10	
	Yaratıcılığa fırsat vermeli	8	
	Kararlara öğrenci katılımı sağlanmalı	6	
	Sevecen olmalı	3	
Demokratik Yönetim	Demokratik olmalı	17	77,03
	Adil olmalı	13	
	Hoşgörülü olmalı	12	
	Sıcak ve samimi olmalı	6	
	Sevgiye dayalı olmalı	6	
	Sabırlı olmalı	4	
Esnek Yönetim	Katı kurallar olmamalı	18	68,92
	Özgür bir ortam olmalı	14	
	Yenilikçi olmalı	11	
	Değişebilir olmalı	4	
	Yumuşak olmalı	3	
	Tatlı sert olmalı	1	
İşbirlikli Yönetim	Aile desteği olmalı	18	58,11
	Öğretmenlerle iş birliği içinde olmalı	15	
	Öğrenci-öğretmen, öğrenci-öğrenci iş birliğine fırsat vermeli	10	
Disiplin-Kural Temelli Yönetim	Disiplin ve kurallar önemsenmelidir	10	28,38
	Kararlı-tutarlı olmalı	6	
	Belli bir disiplin içinde yönetilmeli	3	
	İstenmeyen davranışları değiştirmeye yönelik olmalı	2	

Tablo 10 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenlerinin %85,14'ünün etkili bir sınıf yönetiminin öğrenci merkezli olması gerektiğini, %77,03'ünün demokratik olması gerektiğini, %68,92'sinin esnek olması gerektiğini, %58,11'inin iş birliğini esas alması gerektiğini ve %28,38'inin de disiplin-kural temelli olması gerektiğini ifade ettikleri görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma ve Sonuç

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin “yüksek” düzeyde (%60,81) olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç; okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin yüksek olduğunu, dolayısıyla okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve becerilere sahip olduklarını göstermektedir. Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin yüksek düzeyde olan bilgi düzeyleri; okul öncesi öğretmeni yetiştiren bölümlerde sınıf yönetimi dersine verilen önem artırılması ve sınıf yönetimi dersinin hem okul öncesi hem de sınıf yönetimi alanında uzman olan kişiler tarafından verilmesiyle daha da yükseltilebilir. Denizel-Güven ve Cevher (2005) tarafından yapılan çalışmada ulaşılan, okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin yeterli olduğu sonucu araştırma bulgularımızı desteklemektedir. Çelik (2023) tarafından yapılan çalışmada da okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin “çok iyi” düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Özçelik (2019) araştırma sonucumuzu destekler nitelikte okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi düzeylerinin iyi olduğunu ortaya koyarken; Yılmaz (2022) yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeylerinin “çok iyi” olduğunu ifade etmiştir. Yüce, Özzengin ve Özzengin (2023) tarafından yapılan çalışmada ulaşılan, okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin “düşük” olduğu sonucu araştırma bulgularımızla çelişmektedir. Ayrıca Şen, Şen ve Güner (2023) tarafından yapılan çalışmada ise aday öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri açısından yeterli olmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Taş ve Minaz (2021) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin sınıf yönetimi bilgi düzeylerinin düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, okul öncesi sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı saptanmıştır. Bu sonuçta, öğretmenlerin cinsiyet faktörünü dışlayan mesleki profesyonelliklerinin, öğrencilerini en iyi şekilde eğitme sorumluluklarının ve yükümlülüklerinin; öğrencilerin bütün hal ve hareketlerine yönelik tavır alışıta duygusal olmayan profesyonel bir öğretmenlik bilinciyle hareket etmelerinin etkili olduğu söylenebilir (Taş & Minaz, 2021). Öğretmenlerin cinsiyet farkı olmaksızın eşit duygu ve düşüncelerle mesleklerini icra etmelerinin sınıf yönetimi konusunda cinsiyet değişkeninin etkili olmamasına neden olduğu ifade edilebilir. Şen, Şen ve Güner (2023) yaptıkları çalışmada; öğretmenlerin ses tonlarının, jest ve mimiklerinin, iletişim kurma yöntemlerinin sınıf yönetimi başarısı üzerinde etkili olduğunu; başarılı bir sınıf yönetimi için cinsiyetin değil, etkili ve doğru yöntemlerin önemli olduğunu ortaya koymaktadırlar. Araştırmada ulaşılan ve cinsiyetin öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyi üzerinde etkisinin bulunmadığını ortaya koyan bu sonuç, Bulucu'nun (2003) öğretmenlerin yetkinlik algılarının cinsiyete göre değişmediğini gösteren araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Karaman (2016) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır. Kılıçoğlu (2015), öğretmenlerin sınıf içi olumsuz davranışlara ilişkin görüşlerinin ve uyguladıkları stratejilerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini saptarken; Taşkaya ve Uyar (2017) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin sınıf yönetimdeki yeterlikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı vurgulanmaktadır. Güven, Çelik ve Özkan (2017) tarafından yapılan ve araştırma bulgularımızı destekleyen çalışmada da öğretmenlerin etkili sınıf yönetimini gerçekleştirmelerinde cinsiyetin önemli bir faktör olmadığı sonucuna

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

ulaşmıştır. Kaya (2008) Korkmaz, (2015), Korkut ve Babaoğlu (2010), Zembat, Tunçeli ve Yavuz (2017) tarafından yapılan araştırmalarda da öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin beceri, davranış, yeterlilik ve algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile görev yaptıkları okul türü arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeyleri üzerinde hangi okulda görev yaptıklarının etkili olmadığını göstermektedir. Bu durum; öğretmenlerin görev anlayışlarında ve dolayısıyla sınıf yönetimine ilişkin yaklaşımlarında okul ayrımı yapmadıkları, öğretmenler için görev yapılan okuldan çok yapılan görevin ön planda olduğu şeklinde açıklanabilir. Yaşar-Ekici, Günhan ve Anılan (2017) tarafından yapılan ve araştırma bulgularımız destekleyen çalışmada da okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerinde görev yaptıkları okul türünün etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Söylemez (2013), Komitoğlu (2009) ve Korkmaz (2015) tarafından yapılan araştırmalar da ulaşılan, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri üzerinde görev yaptıkları okul türünün etkisinin bulunmadığı sonucu araştırma bulgularımızla benzerlik göstermektedir. Bu durum, öğretmenlerin sınıf yönetimi bilgi ve beceri düzeyleri üzerinde görev yaptıkları okul türünün değil, aldıkları eğitimin ve mesleki deneyimlerinin etkili olduğunu göstermektedir. Denizel-Güven ve Cevher (2005) tarafından yapılan çalışmada ulaşılan, okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri üzerinde görev yapılan okul türünün etkili olmadığı sonucu araştırma bulgularımızla örtüşmemektedir.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile görev yaptıkları okulun sosyo-ekonomik durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi bilgi düzeyleri üzerinde okulun sosyo-ekonomik yapısının etkili olmadığını ve dolayısıyla okulun alt, orta ya da üst sosyo-ekonomik düzeyde olmasının görevin ifasına ilişkin bir farklılığa neden olmadığını göstermektedir. Bu durum; öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini okulun bulunduğu çevrenin ya da velilerin gelir düzeylerinin değil, bireysel yeteneklerinin, eğitim durumlarının, yetiştirilme tarzlarının ve mesleğe olan sevgilerinin belirlediği şeklinde yorumlanabilir. Şen, Şen ve Güner (2023) tarafından yapılan çalışmada ise araştırma bulgularımızla tezat teşkil edecek şekilde, okulun bulunduğu çevrenin sosyo-kültürel ve ekonomik yapısının öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca; Güven, Çelik ve Özkan (2017), Ekinci (2010) ile Bozan ve Ekinci (2020) tarafından yapılan çalışmalarda da okulun bulunduğu sosyo-ekonomik çevrenin sınıf yönetimini etkileyen faktörler arasında yer aldığı belirlenmiştir. Araştırmalar arasındaki bu farklılık, seçilen örneklem farklılığıyla açıklanabilir.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıfların mevcutları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç; sınıf mevcutlarının kalabalık ya da seyrek olmasının öğretmenlerin sınıf yönetimi bilgi ve becerilerini etkilemediği şeklinde açıklanabilir. Öğretmenlerin sınıftaki öğrenci sayısına bakmaksızın görevlerinin gereklerini yerine getirmeye çalışmaları bu sonucun elde edilmesinde etkili olmuş olabilir. Yaşar-Ekici, Günhan ve Anılan (2017) tarafından yapılan ve araştırma bulgularımızı destekleyen çalışmada da okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin sınıfta bulunan öğrenci sayısına göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Denizel-Güven ve Cevher (2005), Koçoğlu (2013), Durğun (2010) ve Yaşar'ın (2008)

yaptıkları araştırmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir. İlgar (2007) tarafından yapılan araştırmada ise bu araştırmada ulaştığımız sonuçtan farklı olarak sınıf mevcudunun 20'den fazla olması durumunda, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin istatistiksel olarak negatif yönde farklılaştığı belirlenmiştir. Ercoşkun (2011)'a göre de sınıf yönetiminde öğrenci sayısı arttıkça öğretmenin performansı düşmektedir. Erol (2006), Dinçer ve Akgün (2015) tarafından yapılan çalışmalarda, sınıftaki öğrenci sayısına göre öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Görüldüğü üzere konuyla ilgili yapılan araştırmalarda birbirinden farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu durum, incelenen örneklem gruplarındaki farklılıklardan kaynaklanıyor olabilir. Şen, Şen ve Güner (2023) tarafından yapılan çalışmada da sınıf mevcudlarının öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum; sınıf mevcudlarının kalabalık olmasının sınıf yönetimini güçleştirdiği, mevcudu az olan sınıfları yönetmenin ise daha kolay olduğu şeklinde açıklanabilir. Öğrenci kalabalığının disiplin sağlanmasında ve derse katılım sağlamada sorunlara neden olduğu söylenebilir.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin bilgi düzeyleri ile mesleki kıdemleri arasında kıdemli öğretmenlerin lehine anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca göre, mesleki kıdem yükseldikçe okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin yükseldiği söylenebilir. Öğretmenlerin birçok konuda olduğu gibi, sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve becerileri de çoğu zaman mesleki yaşantıları yoluyla edindikleri, öğretmenlerin mesleki kıdem artışları ile sınıf yönetimine ilişkin tecrübe ve bilgi edinme oranları arasında paralel bir artış olduğu söylenebilir (Taş & Minaz, 2018). Araştırmada ulaşılan, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin kıdemli öğretmenler lehine farklılaştığı sonucu; Yüce, Özzengin ve Özzengin (2023), Şen, Şen ve Güner (2023), Korkut ve Babaoğlu (2010), Erol (2006), Yeşilyurt ve Çankaya (2008), Özgün (2008), Komitoğlu (2009), İlhan (2011), İlgar (2007), Korkut (2009), Taş ve Minaz (2021) ve Akın (2006) tarafından yapılan araştırmalarda ulaşılan bulgularla paralellik göstermektedir. Kher, Lacina-Gifford ve Yandell (2000) tarafından yapılan çalışmada, mesleki kıdemi düşük olan öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda daha hazırlıksız oldukları tespit edilmiştir. Siebert (2005), öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgileri mesleki deneyimleri arttıkça edindiklerini belirtirken; Emmer ve Stough (2001), sınıf yönetimi bilgilerinin tecrübeli öğretmenlerin alan bilgilerinin yadsınamaz bir bölümünü oluşturduğunu; deneyimsiz öğretmenlerin ise bu konuda kendilerine daha az güvendiklerini ortaya koymuşlardır. Kulaber (2015) ise yaptığı çalışmada, yirmi yıl ve üstü mesleki kıdemi olan öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirlemiştir. Dinçer ve Akgün (2015) ile Denizel-Güven ve Cevher (2005) tarafından yapılan araştırmalarda ise öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile sınıf yönetimi beceri düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, okul öncesi öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıf yönetimi konusunda eğitim almaları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, sınıf yönetimi konusunda eğitim almanın öğretmenlerin sınıf yönetimi konusunda bilgi düzeylerini yükselttiği söylenebilir. Okul öncesi eğitimin gerektiği şekilde yapılabilmesi için, bu eğitimi veren öğretmenlerin yenilikleri takip etmeleri ve bu konuda temel bir eğitim anlayışına sahip olmaları gerekir. Bu gereklilik de öğretmenlerin sınıflarını başarılı bir şekilde yönetmelerini sağlayacak etkili bir sınıf yönetimi bilgisini ön plana çıkarmaktadır. Yüce, Özzengin ve Özzengin (2023) ile Taş ve Minaz (2021) tarafından yapılan çalışmalarda ulaşılan,

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıf yönetimi konusunda eğitim almaları arasında anlamlı ilişki bulunduğu sonucu araştırma bulgularımızla örtüşmektedir. Yeşilay-Daşiran (2013) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitim almalarının sınıf yönetimi becerileri üzerinde olumlu etkisinin olduğu saptanmıştır. Yaşar-Ekici, Günhan ve Anılan (2017) tarafından yapılan ve araştırma bulgularımızla çelişen çalışmada ise okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin sınıf yönetimine yönelik eğitim alıp almama durumuna göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Koçoğlu (2013), Çelik (2006), Kaya (2008) ve Durğun (2010) tarafından yapılan çalışmalar da bu sonucu desteklemektedir. Denizel-Güven ve Cevher (2005) tarafından yapılan çalışmada hizmet içi eğitim alma durumunun öğretmenlerin sınıf yönetimi beceri düzeylerinde anlamlı bir farklılığa neden olmadığı belirlenmiştir. Bu sonuç; hizmet içi eğitimlerin sınıf yönetimi üzerinde çok da belirleyici olmadığını ortaya koymaktadır. Hizmet içi eğitimlere gereken önemin verilmemesi, hizmet içi eğitime katılmanın öğretmenler tarafından çoğu zaman bir angarya ya da tatil olarak değerlendirilmesi ve eğitimin içeriğinin öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini artırma yönünde etkili olmaması bu bulgunun nedenleri arasında sayılabilir.

Araştırmada, öğretmenlerin etkili bir sınıf yönetiminin öncelikle öğrenci merkezli olması gerektiğini, daha sonra sırasıyla demokratik olması, esnek olması, iş birliğini esas alması ve disiplin-kural temelli olması gerektiğini ifade ettikleri tespit edilmiştir. Denizel-Güven ve Cevher (2005) tarafından yapılan çalışmada da araştırma bulgularımıza benzer şekilde ilk sırada öğrenci merkezli yönetimin yer aldığı görülmektedir. Çocuğun okula, öğrenmeye ve araştırmaya dair olumlu tutumlar kazanabilmesi için; olumlu benlik algısı geliştirmesi, kendini değerli hissetmesi, akran ve öğretmenleriyle karşılıklı etkileşime girebilmesi önemlidir. Bunun yanı sıra çocuğun etkinliklere aktif katılması, eğitim ortamlarında yapacağı etkinlikleri ve oynayacağı materyalleri seçmesi için özgürlük tanınması gerekir (MEB, 2013). Okul öncesi dönem, yaşamın temelidir. Bu dönemde öğrenme hızı çok yüksektir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri o yaş grubundaki tüm çocuklar için ortaktır; ancak her çocuğun kendine özgü olduğu da unutulmamalıdır. Okul öncesi eğitimi çocuğun gereksinimlerine ve bireysel farklılıklarına uygun olmalıdır. Okul öncesi eğitimi çocuğun motor, sosyal ve duygusal, dil ve bilişsel gelişimini desteklemeli, özbakım becerilerini kazandırmalıdır. Okul öncesi eğitimi kurumlarında çocukların gereksinimlerini karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun öğrenme ortamları hazırlanmalı; etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra çevrenin ve okulun olanakları da göz önünde bulundurulmalıdır. Eğitim sürecinde çocuğun bildiklerinden başlanmalı ve deneyerek öğrenmesine olanak tanınmalıdır. Öğrencilerin ilgi, beklenti ve gereksinimlerini tanımak, etkili bir sınıf yönetimi için gereklidir. Sınıf yönetimine ilişkin etkinlikler, öğrencileri kontrolden çok, eğitimin kalite ve sürekliliğini sağlamaya yönelik olmalıdır (Yalçınkaya & Tonbul, 2002).

Öneriler

1. Sınıf yönetimi konusunda istenen düzeyde bilgi ve beceri edinmemiş bir öğretmenin öğrencilerine gereken eğitimsel yardımda bulunması olanaklı olmayacağından; öğretmenlere sınıf yönetimine ilişkin bilgi ve beceriler, bilimsel verilere dayalı çağdaş yönetim yaklaşımları esas alınarak verilmelidir.

2. Okul öncesi öğretmenleri, sorunlara etkili çözümler üretebilen, uygun bir iletişim ve etkileşim sağlayabilen, etkili ve doğru kararlar alabilen, eşgüdüm sağlayabilen, planlama yapabilen, öğrencileri amaçlar doğrultusunda örgütleyebilen ve eylemlerin sonuçlarını değerlendirebilen sınıf yönetimi becerilerini edinmiş bireyler olarak yetiştirilmelidirler.

3. Öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri ile sınıf yönetimi konusunda eğitim almaları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığından dolayı, öğretmenler bu konuda eğitim almaya özendirilmeli ve desteklenmelidirler. Öğretmenlere, sınıf yönetimi konusunda kendilerini geliştirebilmeleri için uygulama ağırlıklı, etkinlik temelli, öğretim tasarımı ve materyal geliştirici, akademik ve bilimsel temelli, nitelikli ve kaliteli bir hizmet içi eğitim verilmelidir.

4. Üniversitelerin öğretmen yetiştiren programlarında yer alan sınıf yönetimi derslerinin içeriği ve aktarılma süreçleri yeniden ele alınmalı; etkili sınıf yönetimi stratejilerinin kazandırılmasına yönelik uygulamalı eğitimlere daha fazla yer ve zaman ayrılmalıdır.

5. Etkili bir sınıf yönetimi için öğretmenlere öğrenci merkezli, demokratik, esnek, iş birliğine dayalı ve kuralları önemseyen bir sınıf yönetimi anlayışı kazandırılmalıdır.

6. Bu araştırma, okul öncesi öğretmenleriyle sınırlandırılmıştır. Okul öncesi öğretmenleri, sınıf öğretmenleri ve diğer branş öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerini çeşitli değişkenler açıdan inceleyen karşılaştırmalı çalışmaların yapılması da alana katkı sağlayabilir.

Kaynakça

- Akar, H., Tantekin-Erden, F., Tor, D. & Şahin, İ. T. (2010). Öğretmenlerin sınıf yönetimi yaklaşımları ve deneyimlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 792-806.
- Akbayrak, N. (2018). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde çocuklarla olan iletişim ve etkileşim durumlarının çocuk ihmali kapsamında değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bursa.
- Akın, U. (2006). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Avcı, S. S. (2011). Okul öncesi eğitimde programın sınıf yönetimine etkisi. G. Uyanık-Balat & H. Bilgin (Ed.). *Okul Öncesi Eğitimde Sınıf Yönetimi* içinde (ss. 93-108), Ankara: Eğiten Kitap
- Aydın, A. (2013). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Aydın, M. (2014). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Gazi Kitabevi
- Baker, J. A., Clark, T. P., Maier, K. S., & Viger, S. (2008). The differential influence of instructional context on the academic engagement of students with behavior problems. *Teaching and Teacher Education*, 24(7), 1876-1883.
- Başar, H. (2014). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bilgin, N. (2014). *Sosyal bilimlerde içerik analizi: Teknikler ve örnek çalışmalar*. Ankara: Siyasal Kitabevi

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

- Boyatzis, R. E. (1998). *Thematic analysis and code development: Transforming qualitative information*. Thousands Oaks, CA: Sage Publications.
- Bozan, S. & Ekinci, A. (2020). Öğretmenlerin mesleklerinin ilk yıllarında sınıf yönetiminde yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Education Journal*, 28(1), 137-153. doi:10.24106/kefdergi.3480
- Brophy, T. (1988). Educating teachers about managing classroom and students. *Teaching and Teacher Education*, 4(1), 1-18.
- Bulucu, Ö. (2003). *İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin sınıf davranış yönetiminde yetkinlik algularının bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Adana
- Büyüköztürk, Ş (2016). *Deneyisel desenler: Öntest-sontest kontrol grubu desen ve veri analizi* Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Can, E. & Günaydı, M. (2019). Okul öncesi dönemde çocuk oyunlarındaki değer unsurları: Sınıf yönetimine yansımaları. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8(4), 3021-3053.
- Charles, C. M. (1996). *Building classroom discipline*. NY: Longman Publishers
- Cresswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. California: Sage publications, inc.
- Çalık, T. (2012). Sınıf yönetimiyle ilgili temel kavramlar. L. Küçükahmet (Ed.). *Sınıf Yönetimi* içinde (ss.1-16). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Çelik, D. (2023). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi: Altındağ örneği. *International Social Sciences Studies Journal*, 9(110), 6397-6404. doi: 10.29228/sss.69010
- Çelik, N. A. (2006). *İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin alguları* (Denizli İli Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Dal, M. (2016). *Okul öncesi öğretmenlerinin öğrencilerin istenmeyen davranışlarıyla baş etmede kullandıkları sınıf yönetimi stratejileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Demirel, Ö. (2017). *Öğretim ilke ve yöntemleri: Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Denizel-Güven, E. & Cevher, F. N. (2005). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(18), 1-22
- Diñer, Ç. & Akgün, E. (2015). Okul öncesi öğretmenleri için sınıf yönetimi becerileri ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenlerle ilişkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40(177), 187-201.
- Durğun, B. (2010). *Sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin, sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Sancaktepe İlçesi

- örneği). (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Durmaz, E. (2017). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde kullandıkları stratejiler ve uygunluk durumlarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Ekinci, A. (2010). İlköğretim okullarında çalışan müdür ve öğretmenlerin mesleki sorunlarına ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 9(2), 734-748.
- Emmer, E.T., & Stough, L. M. (2001). Classroom management: A critical part of education. *Educational Psychologist*, 36(2), 103-112
- Ercoskun, M. H. (2011). *Etkili sınıf yönetimi oluşturmada sınıf öğretmenlerinin yeni rollerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum
- Erol, Z. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi uygulamalarına ilişkin görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Evertson, C. M., & Harris, A. H. (1992). What we know about managing classrooms. *Educational Leadership*, 49(7), 74-78.
- Evertson, C.M., & Weinstein, C.S. (2006). Classroom management as a field of inquiry. In C. M. Evertson, & C. S. Weinstein (Ed.), *Handbook of classroom management: Research, practice and contemporary in* (pp. 3-15). London: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Greenwood, C. R., Horton, B. T., & Utley, C. A. (2002). Academic engagement: Current perspectives on research and practice. *School Psychology Review*, 31(3), 328-349.
- Gündüz, H. B. (2004). *Eğitim okul ve sınıf yönetimi*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım
- Güven, S., Çelik, Ç. & Özkan, Z. (2017). Aday öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin okul yöneticilerinin görüşleri bağlamında değerlendirilmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 618-634. doi:10.24315/trkefd.306344
- İlgar, L. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- İlhan, S. (2011). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin uygulamaya dayalı öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Jacobson, L. (2003). Early years. *Education Week*, 23(15), 6-11
- Karakaya, E. G. (2017). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile kaynaştırma öğrencilerinin sosyal beceri ve problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

- Karaman, S. Z. (2016). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterlikleri ile mesleki profesyonellikleri arasındaki ilişki (Bitlis ili Ahlat ilçesi örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık
- Karip, E. (2002). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Kaya, G. (2008). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterliliklerine ilişkin yönetici, öğretmen ve öğrencilerin görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Kher, N., Lacina-Gifford, L. J., & Yandell, S. (2000). *Preservice teachers' knowledge of effective classroom management strategies: Defiant behavior*. The Educational Resources Information Center (ERIC) veri tabanından edinilmiştir.
- Kılıçoğlu, C. (2015). *Sınıf içerisinde istenmeyen davranışlara karşı öğretmenlerin baş edebilme yöntem ve teknikleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Toros Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin
- Koçoğlu, A. M. (2013). *İlkokullardaki sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çok boyutlu olarak incelenmesi (İstanbul İli Sancaktepe Örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Komitoğlu, D. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Korkmaz, A. (2015). Sınıf organizasyonu. L. Küçükahmet (Ed.). *Sınıf Yönetimi* içinde (ss. 277-294). Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Korkut, K. & Babaoğlu, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(26), 146-156.
- Korkut, K. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi beceri algıları arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur
- Kulaber, M. (2015). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin sınıf yönetim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (İstanbul ili örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Lemlech, J. K. (2011). *Classroom management: Methods and techniques for elementary and secondary teachers*. New York: Longman Press
- Levin, J., & Nolan, J. F. (1991). *Principles of classroom management: A hierarchical approach*. New York: Prentice Hall, Inc.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Miles, M. B., Huberman, A. M. & Saldana, J. (2020). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook*. Thousands Oaks, CA: Sage Publications.

- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği. 26/7/2014 tarih ve 29072 sayılı Resmî Gazete
- Özçelik, F. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Özgün, E. (2008). *İlköğretim birinci kademe öğretmenlerinin iş motivasyonları ile sınıf yönetimi becerilerini algılama düzeyleri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Patton, M. Q. (2018). *Qualitative research and evaluation methods*. Sage Publications
- Sadık, F. (2006). *Öğrencilerin istenmeyen davranışları ve bu davranışlarla baş edilme stratejilerinin öğretmen, öğrenci, veli görüşlerine göre incelenmesi ve güvengen disiplin modeli temel alınarak uygulanan eğitim programının öğretmenlerin baş etme stratejilerine etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Sanford, J. P. & Emmer, E. T. (1987). *Understanding classroom management: An observation guide*. Boston: Allyn and Bacon
- Sarı, B. & Bayrakçı, M. (2018). Ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(4), 1960-1977.
- Siebert, C. J. (2005). Promoting preservice teachers' success in classroom management by leveraging a local union's resources. *A Professional Development School Initiative Education*, 125(3), 385-392
- Silverman, D. (2006). *Interpreting qualitative data: Methods for analyzing talk, text and interaction*. London: Sage Publications.
- Söylemez, Ö. Z. (2013). *İşitme engelli okullarında çalışan öğretmenlerin empati eğilimleri ile sınıf yönetim becerileri arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sucuoğlu, B. (2010). Zihinsel engellilerin eğitimi. B. Sucuoğlu (Ed.), *Zihin Engelliler ve Eğitimleri içinde* (ss. 202-236). Ankara: Kök Yayıncılık
- Şara, P., Karadedeli, İ. & Hasanoğlu, G. (2016). Sınıf yönetimi alanında ULAKBİM'de taranan makalelerin incelenmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 291-307.
- Şen, Y. E., Şen, B. & Güner, R. (2023). Aday öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin okul yöneticilerinin görüşleri bağlamında değerlendirilmesi. *Uluslararası Eğitime Özgün Bakış Dergisi*, 1(1), 93-109. doi: 10.5281/zenodo.7595741
- Şentürk, H., & Oral, B. (2008). Türkiye'de sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 1-26.
- Tal, C. (2010). Case studies to deepen understanding and enhance classroom management skills in preschool teacher training. *Early Childhood Education Journal*, (38), 143-152.
- Tan, Ş. (2009). Misuses of KR-20 and cronbach's alpha reliability coefficients. *Education and Science*, 34(152), 101-112.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf Yönetimi Bilgi Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme

- Taş, D. Taşdelen, M., Güneş, Ö. & Aybar, Y. (2023). Okul öncesi eğitim kurumlarında kadın yönetici olmak: Güçlü ve zayıf yönler, avantajlar ve dezavantajlar. *Uluslararası Eğitime Özgün Bakış Dergisi*, 1(1), 193-216, doi: 10.5281/zenodo.7694980
- Taş, H. & Minaz, M. B. (2021). Knowledge levels of teachers with refugee student(s) in their class related to classroom management. *SAGE Open*, 11(4), 1-12. doi:10.1177/21582440211061369
- Taş, H. (2021). Destek eğitim odasında görevlendirilen sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeyleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 22(1), 207-232. doi: 10.21565/ozelegitimdergisi.654000
- Taş, H., & Minaz, M. B. (2018). Sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Ç. Kaya, Y.İ. Yorulmaz, E.I. Püsküllüoğlu & B.T. Anasız (Ed.), 3. *Uluslararası felsefe, eğitim, sanat ve bilim tarihi sempozyumu* içinde (ss. 612-636). Giresun, Türkiye
- Taşkaya, C. Ö., & Uyar, M. (2017). Konya ili ilköğretim okulları birinci kademe öğretmenlerinin sınıf yönetimindeki yeterlilikleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 1(1), 1-11
- Tavşancıl, E. (2014). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Tezbaşaran, A. (2008). *Likert tipi ölçek geliştirme kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayını.
- Wang, M.C., Haertel, G.D., & Walberg, H.J. (1994). What helps students learn? *Educational Leadership*, 51(4), 74-79.
- Wragg, E. C. (2001). *Class management in the primary school*. London: RoutledgeFalmer.
- Yalçınkaya, M. & Tonbul, Y. (2002). İlköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algı ve gözlemler. *Ege Eğitim Dergisi*, 1(2), 76-96.
- Yaşar, S. (2008). *İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara
- Yaşar-Ekici, F., Günhan, G. & Anılan, Ş. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri. *IBAD*, 2(1), 48-58
- Yeşilay-Daşiran, T. (2013). *Okul öncesi eğitimde etkili sınıf yönetimi becerilerini geliştirmeye yönelik hazırlanan eğitimin etkililiğinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yeşilyurt, E. & Çankaya, İ. (2008). Sınıf yönetimi açısından öğretmen niteliklerinin belirlenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 274-295.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yılmaz, N. (2008). Dersin akışını bozan istenmeyen davranışları yönetme stratejilerinin incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 1-38.

Aynur Set Yüce - Serdar Akbaş - Kadir Demir

- Yılmaz, N. (2022). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas.
- Yüce, Z., Özzengin, L. & Özzengin, S. (2023). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Eğitime Özgün Bakış Dergisi*, 1(1), 156-170, doi:10.5281/zenodo.7677101
- Zembat, R., Tunçeli, H. İ. & Akşin-Yavuz, E. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 24-43

Etik Beyan ve Kurul Onayı

Bu çalışmada bilimsel etik ilkelere uyulmuş ve bu amaçla Samsun Üniversitesi'nden 01/03/2023 tarihli ve 2549528 sayılı Etik Kurulu İzni alınmıştır.

